

KOMPETENCEMÅL OG MUNDTLIG PRØVE I MATEMATIK

TOMAS HØJGAARD (TOMAS@DPU.DK)
INSTITUT FOR UDDANNELSE OG PÆDAGOGIK (DPU)

KONFERENCE OM MUNDTLIGE PRØVER
ODENSE CONGRESS CENTER

HVAD ER GOD EVALUERING?

To klassiske kvalitetskriterier:

- › *Validitet*. Måler evalueringen det, den søger at måle?
(validitet ~ kraft, gyldighed)
- › *Reliabilitet*. Er evalueringen pålidelig?
("bedømmer-uafhængig")

INSISTER PÅ HØJ VALIDITET!

Hvis validiteten af en evaluering er høj kan den bruges til at holde undervisning og læring på ret kurs, hvorimod en evaluering med lav validitet meget nemt risikerer at virke som "sirener" i forhold til at holde kursen.

Man bør derfor gøre en fordring om høj validitet til en præmis for arbejdet med en konkret evalueringsform, og så med det udgangspunkt udvikle metoder til at øge reliabiliteten.

EN MODEL AF ET MUNDTLIGT PRØVEFORLØB

- › *Karakteristik* af hvilke mål man evaluerer i forhold til i prøvesituationen.
  - › Fx kompetencemål, arbejdsmåder, begrebsforståelse eller færdigheder.

- › *Sammenhængen* prøven foregår i.
  - › Relationen til undervisningen.
  - › De formmæssige ramme.

- › *Tiltag* man sætter i værk for at hjælpe eleverne med at realisere målene.
  - › Udlevering af prøveoplæg.
  - › Rammer man opstiller for elevernes arbejde.
  - › Handlinger man foretager for at facilitere arbejdsprocessen.

- › *Identifikation* af i hvilket omfang hvert mål nås af hver elev.
  - › *Beskrivelse af karakteristika ved og tegn på de forskellige prøvemål.*

- › *Bedømmelse* af det identificerede.
  - › Portrættering af målopfyldelsen og evt. omsætning heraf til en karakter.

KOMPETENCEMÅL EVALUERET VED DEN GENINDFØRTE MUNDTLIGE PRØVE

> Kan den det?

- > Ja, fordi formen giver tid nok til situationshåndtering.
- > Ja, fordi formen giver plads til dialog.
- > Ja, fordi formen tilsiger at det er det man skal.

> Gør den det?

- > Nja, fordi kompetenceorientering er noget man skaber, ikke noget situationen er født med. **Eks.:** Pakning af tennisbolde.
- > Nja, fordi prøven typisk ikke afslutter kompetenceorienteret undervisning. **Eks.:** Rejseudgifter til Jyske Bank Boxen.
- > Nja, fordi mange lærere ikke er klædt på til kompetenceorienteret undervisning.

KOMPIS-PROJEKTETS AFSLUTTENDE MUNDTLIGE PRØVE I MATEMATIK

- › Karakteristik af prøvemål: Modelleringskompetence og ræsonnementskompetence.

- › Sammenhæng:
  - › Afslutning på to års undervisning med eksplicit kompetenceorienteret projektarbejde.
  - › Forsvar af et tilfældigt udtrukket af de gennemførte projektarbejder med udgangspunkt i den tilhørende rapport.
  - › Form: God tid, først som gruppe, derefter individuelt.

- › Tiltag:
  - › Tid til situationshåndtering og dialog.
  - › Eksamination med eksplicit afsæt i prøvemålet.

(Højgaard et al., 2010)

PRØVEAFHOLDELSE OG HØJ VALIDITET

- › ”I har trukket forløb nr. _____, som havde _____-kompetence givet som det styrende mål. Forbered jer på at diskutere indholdet i jeres rapport med tanke på stærke og svage sider og hvordan den kunne forbedres, samt i hvilken grad det samlede forløb har udviklet den kompetence der var det styrende mål.”
- › Et eksempel: Kompetenceorienteret opstart af mundtlig gruppeprøve og efterfølgende dialog med en elev.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

- › Kompetenceevalueringen i KOMPIS-projektet var god fordi
  - › formen muliggjorde kompetenceudøvelse.
  - › undervisningen som lå til grund var kompetenceorienteret.
  - › prøveoplægget var eksplicit kompetenceorienteret.
  - › tiltagene undervejs var eksplicit kompetencestyrede.
  - › eksaminator havde kompetence til og så mening med at etablere og fastholde hele dette kompetenceorienterede forløb.

REFERENCER

Højgaard, T. (2008). Kompetencer, færdigheder og evaluering, *Matematik, 7*, pp. 43-46.

Højgaard, T., Bundsgaard, J., Sølberg, J. & Elmose, S. (2010). Kompetencemål i praksis – foranalysen bag projektet KOMPIS. *MONA, 3*, pp. 37-54.

Alle tekster hvor jeg er (med)forfatter kan findes via www.dpu.dk/om/thje